

כל הזכויות שמורות ©

מנחה: סל

כיבוד הורים

OLAMI MENTORSHIP

שבת
אכל לזמנא

אחים
לשיח
כרטיסי שיח
בעקבות
הערכים היהודיים
המשותפים לכולנו

1

בתורה יש שני ציוויים על היחס בין האדם להוריו:

"כבד את אביך ואת אמך"

"איש אמו ואביו תיראו"

מה ההבדל בין כיבוד למורא?
ואיך מיישמים את זה?

...דוּטוּן

הביאו דוגמה לכיבוד ומורא

כיבוד הורים

כיבוד או מורא

התלמוד מתייחס לשאלה מה ההבדל בין כיבוד למורא וכך הוא כותב:

"איזהו מורא, ואיזהו כיבוד?

מורא - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו [=לא מוכיח להוריו, שטעו בהבנתם].

ולא מכריעו [=לא אומר להוריו שדעתם נכונה, הם לא צריכים את האישור שלו].

כיבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא.

(תלמוד בבלי מכתת קידושין דף לא)

כלומר התלמוד מסביר שהמצווה ל'רא מן ההורים פירושה להתנהג אליהם בכבוד, לנהוג בהם גינוני כבוד (כמובן לא בצורה שתראה מנוחכת), ולכבד ולקבל את שיקול דעתם.

והציווי על כיבוד אב ואם, כולל דאגה למחסור הפיזי אבל לא רק למחסור הפיזי אלא בעיקר לעשות את רצונם ולגרום להם לקורת רוח. בהמשך התלמוד מחדד שאדם הממלא את צרכיהם הפיזיים של הוריו, אך תוך כדי זה גורם להם לעוגמת נפש לא נחשב שכיבד אותם.

...noituoD

ההורים לפני הכל - כיצד ניתן
לשמור על דיסטנס מחד ולחוש
קורבה גדולה כל כך מאידך?

כיבוד הורים

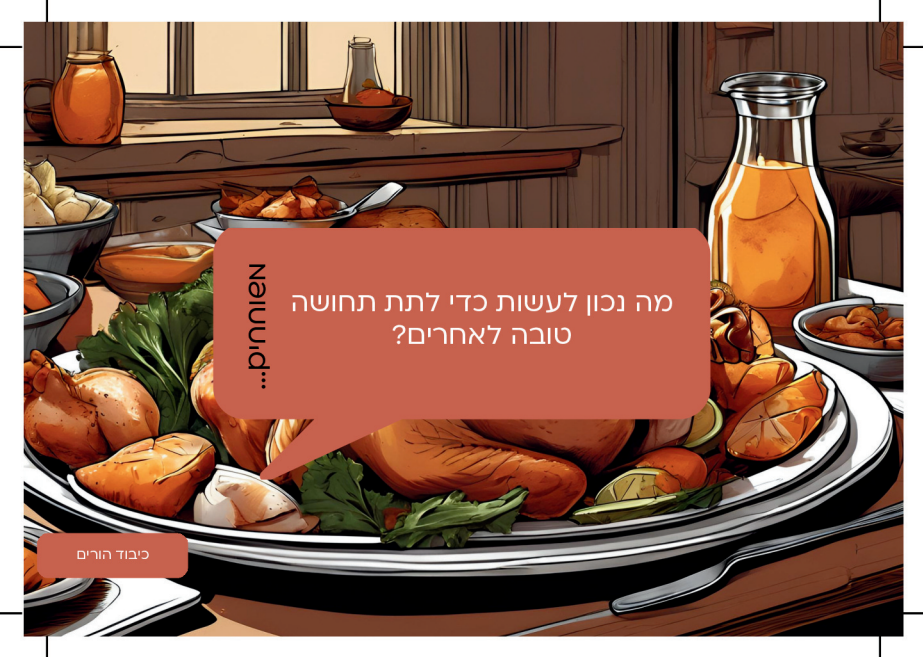
לכבד פירושו לדאוג שיהיה להם טוב

הכבוד להורים צריך לבוא לידי ביטוי במילוי רצונותיהם הגשמיים, כשהדגש הוא על ההרגשה הטובה והמכבדת שנותן להם, ואפילו במקרים שנאלץ להעבידם.

"במעשה כיצד, חייב לכבדם בגופו ובממונו להאכילם להשקותם להלבישם ולעשות כל

צרכיהם... וכל מה שיתן להם, יהיה בסבר פנים יפות. שאפילו מאכילם בכל יום פטומות (=בשר משובח) והראה להם פנים זועפות, נענש עליהם. וכן להיפך, אפילו מטחינם ברחיים (=נותן להם לסחון בריחים) וכונתו לטובה וכדי שינצלו אבותיו מדבר קשה מזה, ומדבר פיוסים על לבם ומראה להם שכוונתו לטובה ושאי אפשר לו לפרנסם בענין אחר, עד שיתרצה לסחון, נוחל העולם הבא."

(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולין סוף המאה ה-18)

...הנורח'ים

מה נכון לעשות כדי לתת תחושה
טובה לאחרים?

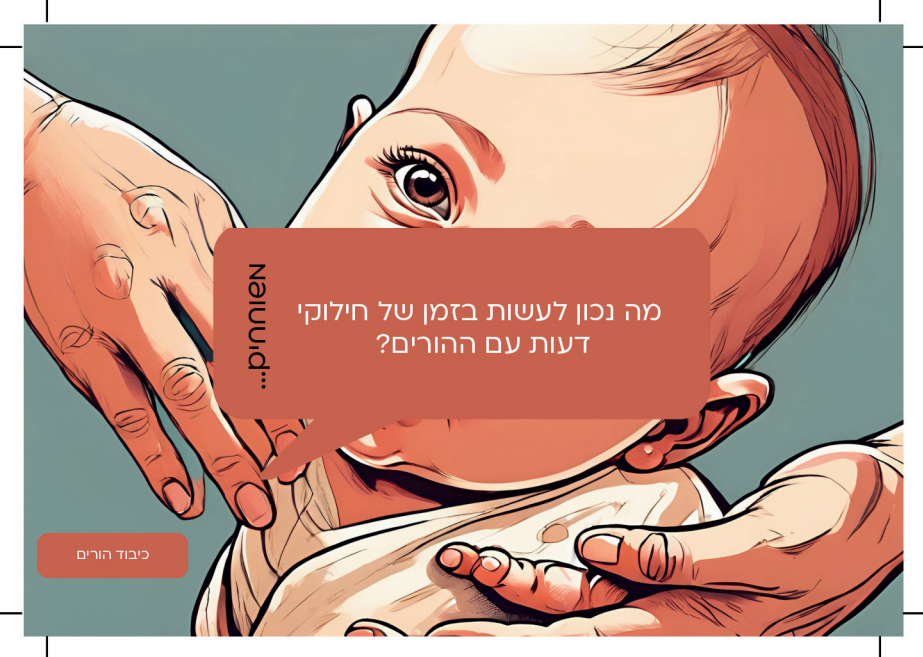
כיבוד הורים

אבא, אמא, אני סומך עליכם

**מורא פירושו לתת משקל מיוחד
לשקול דעתו, לחכמתו ולהבנתו של
אביו.**

"איזהו מורא, לא יסתור את דבריו. ואם אביו חולק עם
אחר בין בדבר הלכה בין בשאר ענינים, לא רק שלא
יאמר נראין דברי פלוני, דאם כן סותר דבריו, וכל שכן
שלא יאמר אין האמת כדברך, אלא אפילו אם נראין לו
דברי אביו, לא יאמר בפניו נראין דברי אבא שזה זלזול
באביו, שמראה שדעתו מוכרעת יותר מדעת אביו, אלא
אם יש לו תשובה לדברי החולק, ישיב לו".
(חיי אדם, רבי אברהם דנציג, פולק סוף המאה ה-18)

An illustration of a baby's face, looking upwards with large, expressive eyes. Two hands are visible, one near the baby's face and another near their chest, suggesting a comforting or protective gesture. The style is soft and painterly with warm tones.

...הורח'פ...

מה נכון לעשות בזמן של חילוקי
דעות עם ההורים?

כיבוד הורים

כיבוד הורים = החזר חוב?

לפעמים נוצר מתח בין ההורים לבנים, הבנים מרגישים שכיבוד הורים הוא אילוץ, סוג של פריעת חוב מוסרי, על כך שהם גדלו אותנו.

אך יש מקרים גרועים יותר בהם הבן מרגיש שההורים לא התנהגו איתו נכון כך שלתפיסתו אין לו שום חובה לכבד את ההורים.

בואו נבדוק: האם אכן כיבוד הורים הוא סוג של פריעת חוב מוסרית?

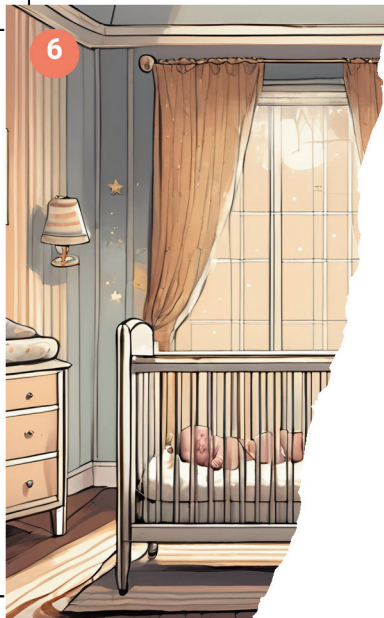
"אמו של רבי טרפון ירדה לטייל לחוף הצרה בשבת והלך רבי טרפון והגיד שתי ידי תחת כפות רגליו וחיתה מהלכת עליהם עד שהגיעה למיטתה פעם אחת חלה רבי טרפון ונכנסו חכמים לבקרו ואמרה להם התפללו על טרפון בני שהוא נוחג בי בכבוד יותר מדאי אמרו לה מה עשה לך יותר מדאי וכפרה להם אותו מעשה, אמרו לה אפילו הוא עושה כן אלפים (=אם יעשה יותר מפי אלף ממה שעשה עכשיו) עדיין לא חגיגה לחצי כבוד שאמרה תורה".

קראו את הקטע הבא מהתלמוד הירושלמי, נסו להביא ממנו הוכחה לשאלה זו.

...p'uonien

אם כיבוד הורים הוא רק חוב,
למה התלמוד קובע קביעה
נחרצת שאף אם יעשה פי כמה
וכמה ממה שעשה עד עכשיו לא
יפרע את חובו להורים?

כיבוד הורים

להיות שותף של אלוקים

"שלשה שותפין הן באדם:

הקדוש ברוך הוא, ואביו,

ואמו, בזמן שאדם מכבד

את אביו ואת אמו, אמר

הקדוש ברוך הוא: מעלה

אני עליהם כאילו דרתי

ביניהם וכבדוני".

(תלמוד בבלי מסכת קידושין

דף ל עמוד ב)

"כאשר צויתך

בכבודי כן אנכי מצוך

בכבוד המשתתף

עימי ביצירתך"

(רמב"ן שמות פרשת

יתרו פרק כ פסוק יב)

כלומר: כיבוד אב ואם נובע מכך שהקב"ה מצווה

עלינו לכבד את ההורים כיוון שהם יצרו אותנו.

...no'ni

מהי המשמעות של הבאת חיים
לעולם? כיצד עלינו להתייחס
לאלה שהיו שותפים בהבאתנו
לעולם?

כיבוד הורים

ה' חנן לאדם את החיים,
 אבל במה היו נחשבים החיים ההם
 לו לא נלוו אל החיים אנשים כאלה,
 שהמה מגן ומחסה בעדם,
 אנשים אשר יחזיקו ויכלכלו את החיים,
 ויכוננו ויכשירו אותם אל מעלתם
 להיות ולחיות כפי רצון הנותן את החיים?
 האם לא נדעכו ולא הועמו החיים
 בעודם באבם בבלי הורים,
 אשר רק המה יקבלו עליהם בנפש חפצה,
 לדאוג למענם?

הן מי יחזיק ויכלכל את גוף האדם הרך ועול הימים?
 מי יפתח ויכשיר את רוחו?
 מי יושיט לו את החוליא משרשרת מסורת קדומים
 ע"י השפה, הנסיון והדעת –
 השרשרת אשר חוליותיה הלא הנה שנות מאות?
 מי יובילה אל המבוע,
 אל המקור של התגלות ה',
 גם להיות עד נאמן בעד המתנה הנתונה מה'
 והמסור ומקובל מראש מקדמת דנא... (חורב)

...noitnuo

מהי התרומה הגדולה ביותר שהורים
העניקו לכם בחיים?

כיבוד הורים

ונתנה לו כמיהתו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו שונאיו
 ונתנה לו אהבתו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו חגיו
 ונתנה לו מלאכתו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו תקופות השנה
 ונתן לו עורונו
 לכל איש יש שם
 שנתן לו הים
 ונתן לו
 מותו

לכל איש יש שם
 שנתן לו אלהים
 ונתנו לו אביו ואמו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו קומתו ואפן חיכו
 ונתן לו האריג
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו ההרים
 ונתנו לו כתליו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו המזלות
 ונתנו לו שכניו
 לכל איש יש שם
 שנתנו לו חטאיו

OLAMI MENTORSHIP